

maatschappijwetenschappen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examiner. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examiner past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examiner ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examiner en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examiner en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examiner. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examiner vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examiner en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
  - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;

- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB2 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.
Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:
- NB
- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
  - b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 74 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Geweld tegen hulpverleners

- 1 **maximumscore 1**
Tot de klassieke grondrechten / politieke grondrechten.

- 2 **maximumscore 2**
De wet stelt de volgende grenzen (twee van de volgende):
  - publicaties die aanzetten tot haat
  - publicaties die aanzetten tot discriminatie
  - publicaties die in strijd zijn met openbare zeden
  - publicaties die smaad bevatten
  - publicaties die laster bevatten
  - publicaties die beledigend zijn
  - publicaties die opruiend zijn
  - publicaties die een gevaar opleveren voor de openbare orde
  - publicaties die een gevaar opleveren voor de staatsveiligheid

per juiste publicatie 1

- 3 **maximumscore 2**
  - In de statistieken worden aangiftes opgenomen en zaken die door de politie zelf geconstateerd worden 1
  - Die aantallen komen niet overeen met de werkelijke aantallen, omdat niet alle hulpverleners die slachtoffer zijn aangifte doen / omdat niet alles ter kennis komt van de politie 1

Vraag	Antwoord	Scores
4	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van verklaringen op individueel niveau zijn (twee van de volgende): – De geweldpleger heeft een gewelddadig karakter. – De geweldpleger heeft een persoonlijkheidsstoornis. – De geweldpleger is ontremd door overmatig alcohol- of drugsgebruik. 	2
	per juiste verklaring	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Voorbeelden van verklaringen op maatschappelijk niveau zijn (één van de volgende): – Processen van sociale desintegratie kunnen leiden tot een verzwakking van de sociale samenhang. De hulpverleners worden bijvoorbeeld gezien als behorend bij 'die anderen' die zich te weinig voor jouw problemen inzetten terwijl ook jij daar wel recht op hebt. Frustratie leidt vervolgens tot agressief gedrag. – De geweldpleger komt uit een subcultuur waarbinnen agressief gedrag 'normaal' is om dingen gedaan te krijgen / nodig is om positie te verwerven / te behouden.. 	1
5	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Dat slachtoffers zich eenzaam en beschaamd voelen valt onder immateriële gevolgen • Voorbeelden van materiële gevolgen zijn (twee van de volgende): – Ambulances en ander materiaal raakt beschadigd en moet gerepareerd of vervangen worden. – Verzekeringspremies gaan omhoog vanwege bovenstaande kostenstijging. – Vervangingskosten vanwege ziekmeldingen. – Hulpverleners moeten begeleid worden door beveiligers. Dit kost geld. 	1 2
	per juist materieel gevolg	1
6	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Van preventief beleid is sprake als beleidsinspanningen gericht zijn op de oorzaken en omstandigheden die criminaliteit bevorderen. Daarmee wordt geprobeerd criminaliteit te voorkomen zodat strafrechtelijk optreden niet nodig zal zijn 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • De voorgestelde maatregelen betreffen voornamelijk opsporing en strafrechtelijke vervolging en dat is kenmerkend voor repressief beleid (Voorstellen die gericht zijn op opsporing en strafrechtelijke vervolging kunnen in hun werking ook een preventief effect hebben.) 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 4

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een taak van het kabinet is:
  - de uitvoerende taak 1
  - Daarbij past bijvoorbeeld dat het lik-op-stukbeleid wordt uitgevoerd 1
- of
- Een taak van het kabinet is:
  - de medewetgevende taak 1
  - Daarbij past bijvoorbeeld dat een wetsontwerp wordt voorbereid waarmee de horeca daders de toegang tot hun zaak mag ontzeggen / dat een wetsvoorstel wordt voorbereid om de strafmaat te verhogen 1
- Een taak van de Tweede Kamer is:
  - een wetgevende taak 1
  - Daarbij past dat een (initiatief)wetsvoorstel wordt ingediend waarmee de horeca daders de toegang tot hun zaak mogen ontzeggen / dat een (initiatief)wetsvoorstel wordt ingediend om de strafmaat te verhogen / dat dergelijke wetsvoorstellen worden goedgekeurd 1
- of
- Een taak van de Tweede Kamer is:
  - een controlerende taak 1
  - Daarbij past dat vragen aan de minister over zijn beleid worden gesteld / dat moties worden ingediend waarin het kabinet aangespoord wordt om voorstellen van de ACP uit te voeren 1

8 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Met psychiatrische patiënten die gedwongen zijn opgenomen wordt al gewerkt aan gedragsverandering. Dit is te vergelijken met het doel 'heropvoeden'.
- Het doel 'beveiligen van de samenleving' is al bereikt vanwege het feit dat ze al opgenomen zijn en dus vastzitten.
- Aan het doel 'speciale preventie' wordt al gewerkt met de therapie.

per juist doel 1

9 maximumscore 1

Het opportuniteitsbeginsel.

Vraag	Antwoord	Scores
10	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • Bij daderrecht wordt rekening gehouden met de persoon en de omstandigheden van de verdachte bij de beslissing om een verdachte wel of niet te vervolgen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Bij daadrecht ligt de nadruk op het gepleegde delict. Het delict rechtvaardigt het opleggen van een straf, ongeacht de persoon van de dader 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Psychiatrische patiënten worden minder vaak vervolgd dan andere geweldplegers. Dat duidt erop dat rekening gehouden wordt met de persoon of de persoonlijke situatie van de delictpleger en past dus meer bij daderrecht 	1

Opgave 2 Massamedia

- 11 maximumscore 1**
Het criterium dat er een (zo) groot (mogelijk) publiek moet worden bereikt.
- 12 maximumscore 2**
Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):
- een vergrote aandacht voor amusement en het gevaar dat niet alle soorten programma's en informatie aan bod komen: verschraling van het aanbod
  - mogelijke gevolgen voor de kwaliteit van de informatie: minder betrouwbare en diepgaande achtergrondinformatie, minder 'moeilijke' onderwerpen en minder programma's voor kleine doelgroepen (zoals programma's over ontwikkelingslanden, wetenschap, voor en over bejaarden, etnische groepen en jongerenculturen)
  - toenemende integratie van informatie en amusement (infotainment en entertainment-education)
- per juist voorbeeld

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

In de tijd van de verzuiling had elke zuil haar eigen omroepvereniging, haar kranten en tijdschriften die bijdroegen aan het binden van de mensen binnen de eigen zuil. Elites speelden een grote rol en wilden via de media de achterban verheffen zodat de socialiserende functie inhield dat de normen en waarden van de eigen zuil binnen die zuil verspreid en bekrachtigd werden.

Nu is de druk om een groot publiek te bereiken zo groot geworden dat de media meer uitgaan van de vraag van het publiek, zodat de waarden en normen van het grote publiek via de media worden bevestigd en overgedragen. De bindende functie is sterk afgenomen / is veranderd: de rol van de omroep met betrekking tot het binden van de eigen achterban aan de hele zuil (het cement dat politieke partij, vakbonden, kranten, onderwijs, verenigingen etc. bijeen hield) heeft plaatsgemaakt voor het proberen te binden van een zo groot mogelijk aantal kijkers (en leden) aan de omroep zelf. Misschien kun je zeggen dat bij evenementen die van nationaal belang zijn (Koninginnedag, schaatswedstrijden en Sinterklaas) de band van de Nederlanders onderling nog versterkt wordt.

- voor een juiste uitleg van de socialiserende functie ten tijde van de verzuiling 1
- voor een juiste uitleg van de bindende functie ten tijde van de verzuiling 1
- voor een juiste uitleg van de verandering van de socialiserende functie 1
- voor een juiste uitleg van de verandering van de bindende functie 1

14 maximumscore 4

Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende):

- informatiefunctie/communicatiefunctie
Citaat regels 26-30: “Media bieden politici een platform voor het debat over politiek relevante zaken en geven idealiter een indicatie van wat er onder de bevolking leeft.”
Uitleg: Massamedia bieden enerzijds een platform aan politici, anderzijds geven ze informatie over wat er onder de bevolking leeft. Op deze wijze wordt in twee richtingen informatie overgedragen. Politiek en kiezers blijven op deze wijze met elkaar in contact.
- spreekbuisfunctie
Citaat regels 30-33: “De actualiteitenprogramma’s zijn bij uitstek het podium waarop een politicus zich kan profileren.”
Uitleg: Politici kunnen bijvoorbeeld in actualiteitenprogramma’s hun opvattingen kenbaar maken aan de burgers. Burgers kunnen met die informatie hun keus bepalen.
- agendafunctie/poortwachtersfunctie
Citaat regels 28-30: “... en geven idealiter een indicatie van wat er onder de bevolking leeft.”

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Uitleg: De media geven informatie over maatschappelijke eisen en wensen zodat deze op de politieke agenda komen. De politici weten dan wat er in de samenleving aan de hand is en kunnen beleid maken dat relevant is.

per juiste functie met bijbehorend citaat 1
per juiste bijbehorende uitleg 1

15 maximumscore 4

- De actualiteitenprogramma's bevinden zich in figuur 1 vooral rond het politieke midden. / Geen van de actualiteitenprogramma's is uitgesproken links, rechts, progressief of conservatief 1
- Dat houdt in dat de externe pluriformiteit gering is 1
- Uit de gegevens van figuur 2 blijkt dat alle actualiteitenprogramma's politici van zowel linkse als rechtse politieke partijen aan de orde laten komen 1
- Dat betekent dat er sprake is van interne pluriformiteit 1

16 maximumscore 3

Voorbeelden van goede antwoorden zijn (drie van de volgende):

- De vraag of de Elfstedentocht gereden zou worden was actueel op het moment dat het flink vroom.
- De gebeurtenis was uitzonderlijk. (De Elfstedentocht kan niet ieder jaar worden gereden.)
- De gebeurtenis was geografisch dichtbij. (De Elfstedentocht is een gebeurtenis met een sterk nationaal karakter, het is traditie.)
- De (berichtgeving over de) Elfstedentocht kent een zekere mate van continuïteit. (Iedere winter speelt de vraag of de tocht dit jaar verreden kan worden.)
- De gebeurtenis had een human-interestkarakter / wordt door veel mensen leuk gevonden. (De Elfstedentocht staat garant voor veel drama en heldhaftige prestaties.)

per juiste reden 1

17 maximumscore 2

- hype(vorming) 1
- Bij hypes worden continu nieuwe berichten gepubliceerd over een bepaald onderwerp zonder dat zich nieuwe feiten voordoen 1

Vraag	Antwoord	Scores
18	maximumscore 5	
	<ul style="list-style-type: none"> • De categorieën populaire kranten en kwaliteitskranten. De populaire kranten besteden meer aandacht aan de Elfstedentocht en Ajax en de kwaliteitskranten meer aan Syrië en de politiek • Toedeling van de abonneekranten: <ul style="list-style-type: none"> – Kranten die behoren tot de kwaliteitskranten zijn: <i>de Volkskrant, NRC Handelsblad, Trouw</i> en <i>NRC Next</i> – Kranten die behoren tot de populaire kranten zijn: <i>De Telegraaf</i> en <i>AD</i> 	<p>2</p> <p>3</p>
	indien één krant fout is geplaatst	2
	indien twee kranten fout zijn geplaatst	1
	indien drie kranten of meer fout zijn geplaatst	0

Opgave 3 Sleutelen aan de monarchie

- 19 maximumscore 1**
De Raad van State heeft een adviserende rol.
- 20 maximumscore 2**
- De ministeriële verantwoordelijkheid houdt in dat de ministers door de Staten-Generaal ter verantwoording kunnen worden geroepen voor het doen en laten van de Koning(in) 1
  - Deze ministeriële verantwoordelijkheid is opgenomen in de grondwet om de macht van de Koning(in) in te perken 1
- 21 maximumscore 2**
- De beslissing/besluitvorming/barrière 3 1
  - Het wetsvoorstel is ingediend, de tweede barrière is daarmee genomen. De volgende barrière bestaat er uit dat het parlement de gewenste beslissing zal nemen 1
- 22 maximumscore 1**
De ceremoniële rol.
- 23 maximumscore 2**
De Kamer was voor het afschaffen van de rol van het staatshoofd bij de kabinetsformatie terwijl voor dat standpunt volgens deze peiling onder de burgers geen meerderheid bestond. Een beslissing van de Kamer is representatief als deze beslissing overeenkomt met de opvatting van de burgers. Het antwoord is dus nee.

Opgave 4 Gedoogmacht

24 maximumscore 1

De Eerste Kamer wordt gekozen door de leden van de Provinciale Staten.

25 maximumscore 4

De Eerste Kamer wordt geacht (zonder dat zulks grondwettelijk is vastgelegd) wetsvoorstellen niet zozeer inhoudelijk, als wel op hun verhouding tot bestaande wetten en de grondwet te beoordelen. Het recht van initiatief en het recht van amendement zijn middelen waarmee de inhoud van wetgeving bepaald kan worden. Die middelen zijn niet van belang bij de taak die de Eerste Kamer geacht wordt te vervullen, namelijk het beoordelen of een nieuwe wet wel past bij bestaande wetgeving.

26 maximumscore 3

Het Nederlandse kiesstelsel heeft nog nooit een uitslag opgeleverd waarbij één partij de meerderheid had. Er moest altijd een coalitie gevormd worden om een regering van voldoende steun van de Kamer te verzekeren. In dit geval kwam de regering één zetel tekort in de Eerste Kamer. De SGP had één zetel en was het op een aantal punten eens met de regering. In ruil voor steun aan het regeringsbeleid sprak de SGP met de regering af dat ook een aantal van haar eigen wensen gerealiseerd zouden worden. Die ene zetel van de SGP was op deze wijze effectiever voor het realiseren van haar programmapunten dan een groter aantal zetels van een oppositiepartij die geen steun aan de regering beloofde.

27 maximumscore 3

Pragmatisme houdt in dat gestreefd wordt naar haalbare oplossingen voor politieke vraagstukken ook als dit niet overeenkomt met ideologische beginselen.

Hoofddoel van de VVD is het voortbestaan van de coalitie om zo een aantal belangrijke doelstellingen van de partij gerealiseerd te krijgen. Dat kan alleen met de steun van de SGP. Die steun zou ingetrokken worden als de VVD vast zou houden aan haar eigen standpunten ten aanzien van onder andere zelfbeschikking bij levensbeëindiging, koopzondagen en godslastering. Enkele ideologisch beginselen van de VVD moeten dus even wijken om andere, belangrijker geachte zaken, wel te kunnen verwezenlijken.

- voor een goed voorbeeld 1
- voor een goede uitleg 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

28 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- Een partij kan in de regering zitten en voor het regeerakkoord afspraken over stemgedrag hebben gemaakt.
- Burgers stemmen op een politieke partij die staat voor een pakket met maatregelen. Niet iedereen is het op alle punten met die partij eens.
- In de tijd die verloopt tussen verkiezingen en stemming in de Kamer kunnen nieuwe gegevens een rol spelen waardoor de mening van de fractie of die van haar electoraat gewijzigd is.
- De politieke verhoudingen kunnen aanleiding geven tot strategisch stemgedrag in de Kamer.
- Rond de verkiezingen speelde het onderwerp niet waardoor het standpunt van de partij nog niet bedacht/bekend was.

per juiste verklaring 1

29 maximumscore 3

- confessionalisme 1
- Een uitgangspunt van het confessionalisme is dat vanuit religieuze waarden maatschappelijke normen gesteld worden 1
- De SGP wil dat het kabinet de vrijheid van onderwijs handhaaft, wat inhoudt dat onderwijs op christelijke grondslag mogelijk blijft / dat de koopzondag niet uitgebreid wordt, wat betekent dat meer mensen de zondagsrust kunnen handhaven / dat op het gebied van medische ethiek een conservatieve koers gevaren wordt wat betekent dat in vragen over leven en dood niet de mens maar God beslist 1

Opmerking

Het antwoord "christendemocratie" moet fout gerekend worden.

"Theocratisch" moet goed gerekend worden (volgens de eigen website van de SGP).

30 maximumscore 2

- partijlidmaatschap / stemmen tijdens het VVD-congres 1
- een burgerinitiatief opzetten / pressiegroep steunen 1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per school in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 21 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

- tekst 1 bron: Berger, L. (2012, 6 februari). "Zo'n 80 procent van de hulpverleners is in 2011 bedreigd of mishandeld". NRC Next. Geraadpleegd 15 oktober 2012 via <http://www.nrcnext.nl/blog/2012/02/06/next-checkt-zon-80-procent-van-de-hulpverleners-is-in-2011-bedreigd-of-mishandeld/>.
- tekst 2 bron: Geweld tegen hulpverleners daalt al jaren (2012, 4 januari). Geraadpleegd 15 oktober 2012 via <http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Binnenland/article/detail/3104719/2012/01/04/Geweld-tegen-hulpverleners-daalt-al-jaren.dhtml>.
- tekst 3 naar: Al dat geweld, dat zijn géén incidenten. NRC Handelsblad (2012, 2 januari).
- tekst 4 naar: Aanscherping maatregelen terugdringen geweld tegen politie (2012, 30 januari). Geraadpleegd 15 oktober 2012 via <http://www.acp.nl/de-acp/actueel/nieuws/single-item/artikel/2012/01/30/aanscherping-maatregelen-terugdringen-geweld-tegen-politie/>.
- tekst 5 bron: Stoffelen, A. (2012, 6 maart). Geweld tegen hulpverlener psychiatrie vaak onbestraft. de Volkskrant.
- tekst 6 bron: Nieuws en Actualiteiten 2011: Diversiteit & pluriformiteit in Medialand? (2012, 20 maart, pp. 2 en 13). De Nederlandse Nieuwsmonitor. Geraadpleegd via <http://www.nieuwsmonitor.net/news/list>.
- figuur 1 bron: Nieuws en Actualiteiten 2011: Diversiteit & pluriformiteit in Medialand? (2012, 20 maart, p. 18). De Nederlandse Nieuwsmonitor. Geraadpleegd via <http://www.nieuwsmonitor.net/news/list>.
- figuur 2 bron: Nieuws en Actualiteiten 2011: Diversiteit & pluriformiteit in Medialand? (2012, 20 maart, p. 16). De Nederlandse Nieuwsmonitor. Geraadpleegd via <http://www.nieuwsmonitor.net/news/list>.
- tekst 7 bron: Elfstedenkoorts in medialand. Nederlandse Nieuwsmonitor (2012, 13 februari, p. 2, 5, 6). Geraadpleegd via http://nieuwsmonitor.net/n/129/Elfstedenkoorts_in_medialand.
- figuur 3 bron: Elfstedenkoorts in medialand. Nederlandse Nieuwsmonitor (2012, 13 februari, p. 4). Geraadpleegd via http://nieuwsmonitor.net/n/129/Elfstedenkoorts_in_medialand.
- tekst 8 bron: Timmermans, S. (2011, 1 september). de Volkskrant.
- figuur 4 bron: Collignon, J. (2010, 30 oktober). de Volkskrant.
- tabel 1 bron: www.peil.nl.
- tabel 2 bron: <http://www.parlement.com>.
- tekst 9 bron: Trouw Redactie. (2011, 23 mei).